

Zaaknummer : 236412

Raadsvergadering : 16 april 2019

Onderwerp : Rechtspositie politieke ambtsdragers

Collegevergadering : -

Portefeuillehouder : J.H.A. van Oostrum

Steller : A. van Dijk

tel: : 0545-250 566

Te nemen besluit:

- 1.1 Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019 vaststellen, onder gelijktijdige intrekking van de Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden Berkelland 2016.
- 1.2 Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om de vergoeding voor de werkzaamheden deels te baseren op het aantal bijgewoonde vergaderingen.
- 1.3 De maandelijkse toelage voor een lid van een onderzoekscommissie vaststellen op € 150,- per maand.
- 1.4 De maandelijkse toelage voor een lid van een vertrouwenscommissie vaststellen op € 120,- per maand, zijnde het maximumbedrag.
- 1.5 Geen bedrag toekennen aan raadsleden waarmee het raadslid voorzieningen kan treffen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.
- 1.6 In afwijking van het VNG model geen maximale bedragen vast stellen voor niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en commissieleden.
- 1.7 Voor de bedrijfsgeneeskundige zorg voor raadsleden aansluiten bij Care2Work, de arbodienst van de gemeente.
- 1.8 Mandaat verlenen aan de griffier om te beslissen op aanvragen op aanvragen voor niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en commissieleden.
- 1.9 De vergoeding voor de voorzitter van de commissie bezwaarschriften vast te stellen op € 230,- per vergadering en voor een lid van de commissie bezwaarschriften vast te stellen op € 160,- per vergadering.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Per 1 januari 2019 is een nieuw (landelijk) Rechtspositiebesluit voor alle decentrale politieke ambtsdragers in werking getreden. Met de inwerkingtreding van het nieuwe besluit wordt een meerjarig traject van harmonisering en modernisering van arbeidsvoorwaarden voor bestuurders en volksvertegenwoordigers bij de provincies, gemeenten en waterschappen afgerond. De noodzaak voor aanpassing van de rechtsposities is gelegen in het feit dat het nodig is continu te investeren in de aantrekkelijkheid en kwaliteit van het politieke ambt. Het vak van bestuurder en volksvertegenwoordiger is complexer en dynamischer geworden. Het nieuwe, geharmoniseerde en gemoderniseerde rechtspositiebesluit dient bestuurders en volksvertegenwoordigers in dat kader beter te ondersteunen.

In navolging hiervan moet er lokaal een tweetal regelingen vastgesteld worden. Een verordening voor raads- en commissieleden en een regeling rechtspositie burgemeester en wethouders voor het college.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering

Afhandelvingsvoorstel voor raad:

- 0 hamerstuk
- 0 bespreekstuk
- 0 anders, nl

Raadsvergadering

- 0 zonder hoofdelijke stemming
- 0 met algemene stemmen
- 0 stemmen voor, stemmen tegen
- 0 aangenomen
- 0 verworpen
- 0

Er is gekozen voor twee regelingen omdat in de wet - het Rechtspositiebesluit - ieder bestuursorgaan haar eigen regelruimte heeft gekregen bij bepaalde regelingen.

De regelingen vervangen de Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden Berkelland 2016. De nieuwe regelingen regelen minder onderwerpen dan de verordening uit 2016. Dit omdat het merendeel van de rechtspositionele regelingen, die in de vorige modelverordening nog lokaal konden of moesten worden geregeld nu dwingend geregeld zijn in het decentrale Rechtspositiebesluit politieke ambtsdragers.

De verschillen zijn bijvoorbeeld zichtbaar op de verstrekking van ICT-middelen en de regeling voor reiskosten. Wat betreft het eerste is nu het fiscale regime leidend en wat betreft het tweede onderwerp zijn de regelingen uniformer en is nu ook sprake van vergoeding voor parkeer, tol, - en veergelden bij dienstreizen.

Argumentatie:

1.1 Met deze verordening wordt de lokale regelruimte die het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers biedt voor de raad ingevuld.

1.2 Van de mogelijkheid om de vergoeding voor de werkzaamheden deels (maximaal 20%) te baseren op het aantal bijgewoonde vergaderingen maakten we al geen gebruik. Het geeft ook alleen maar een grote administratieve last en levert niet of nauwelijks voordelen op. Het enige voordeel van een dergelijke regeling is dat je die kan benutten bij spookleden. Spookleden zijn volksvertegenwoordigers die wel zijn gekozen, maar die niet of nauwelijks aanwezig zijn bij de vergaderingen of activiteiten van de desbetreffende gemeenteraad. Daar is bij ons geen sprake van.

1.3 We stellen voor om de maandelijkse toelage voor een lid van een onderzoekscommissie vaststellen op € 150,- per maand. De toelage kan wettelijk gezien per jaar maximaal driemaal de maandelijkse vergoeding voor de werkzaamheden, bedoeld in artikel 3.1.1, eerste lid, Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers zijn. We stellen voor om in dit geval aan te sluiten bij de maximale vergoeding die fractievoorzitters kunnen ontvangen. Het jaarlijkse maximum van driemaal de maandelijkse vergoeding voor de werkzaamheden wordt dan (absoluut) niet overschreden. In voorkomende gevallen kunnen we later alsnog de verordening wijzigen om een hoger bedrag vast te stellen (als dat gerechtvaardigd is vanwege de tijdsduur en inspanning die nodig is voor de werkzaamheden van een (via een aparte verordening) in te stellen onderzoekscommissie. Er is dan ook een natuurlijk moment om het bedrag te heroverwegen.

1.4 Wij stellen voor om de maandelijkse toelage voor een lid van een vertrouwenscommissie vast te stellen op € 120,- per maand, zijnde het maximumbedrag. Gelet op de zware belasting (qua belang en tijdsbeslag) die op een lid van een vertrouwenscommissie gelegd wordt vinden wij de maximaal wettelijk toegestane vergoeding gerechtvaardigd. In onze beleving vallen de werkgeverscommissie, de Auditcommissie en het presidium niet onder het begrip bijzondere commissie zoals genoemd in artikel 3.1.4 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Als dat wel zo zou zijn, dan zou dat voor sommigen ook een opeenstapeling van extra vergoedingen kunnen betekenen.

1.5 We stellen voor om geen bedrag toe te kennen aan raadsleden waarmee het raadslid voorzieningen kan treffen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. De vergoeding die raadsleden kunnen ontvangen - als het in de verordening wordt opgenomen - is eenmaal per jaar een bedrag ter hoogte van één maandbedrag van de vergoeding voor de werkzaamheden.

Wij hebben de volgende argumenten:

- we hadden een dergelijke voorziening niet;
- het raadswerk is een nevenfunctie en geen hoofdfunctie;
- in een heel grote gemeente is de vergoeding voor de werkzaamheden ook hoger en is een regeling voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden misschien meer wenselijk;
- het risico op arbeidsongeschiktheid en overlijden tijdens de zittingsperiode is overigens ook klein. Gelet op de hoogte en het tijdelijk karakter van de inkomsten uit het raadslidmaatschap is er ook geen noodzaak om daarvoor een aparte voorziening te treffen;
- we vinden daarnaast de financiële gevolgen te groot. De kosten bedragen ongeveer € 35.000 per jaar. Deze kosten stijgen net zoals de raadsvergoedingen elk jaar;
- het gaat om een extra uitgave die publiekelijk uitgelegd moet kunnen worden;
- daarnaast verwachten we dat een deel van de raadsleden het geld als reguliere inkomsten ziet en niet gaat aanwenden als voorziening voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

Argumenten om wel een dergelijke vergoeding vast te stellen zouden kunnen zijn:

- raadsleden zijn vaak een significant deel van de werkweek voor de gemeenteraad bezig en kunnen als ze daarvoor minder uren zijn gaan werken daardoor in hun hoofdfunctie minder pensioen opbouwen.
- raadsleden hebben bovendien niet allemaal een hoofdfunctie in loondienst. Als iemand ergens werknemer is dan hij veelal vanuit die functie verzekerd voor arbeidsongeschiktheid en pensioen. Voor ZZP-ers geldt dat veelal niet of in mindere mate.
- een kwalitatief goede raad kost gewoon geld (of anders gezegd: democratie mag geld kosten).

Zoals hiervoor gesteld vinden wij deze argumenten niet van doorslaggevende aard. Alle argumenten zijn echter discutabel.

1.6 De VNG stelt voor om maximale bedragen per raadslid en per commissielid voor niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en commissieleden vast te stellen. In de praktijk levert dit onderdeel in onze gemeente nooit problemen op. We stellen daarom voor om geen maximale bedragen op te nemen. In voorkomende gevallen wordt samen met de griffier gekeken naar met de prijs/kwaliteitverhouding. Daarnaast is een maximumbudget in de begroting opgenomen. Als we al maximale bedragen zouden willen vaststellen dan zou dat ook als budget per fractie en/of per jaar of raadsperiode kunnen. Elke vorm is echter discutabel.

1.7 Het is nu wettelijk verplicht om voor raadsleden te zorgen voor bedrijfsgeneeskundige zorg. Wij stellen voor om aan te sluiten bij de arbodienst voor het gemeentepersoneel, Care2Work. U kunt dan o.a. gebruik maken van het bedrijfsgeneeskundig spreekuur. Het is min of meer een vangnetvoorziening. We verwachten dat er in de praktijk niet of nauwelijks gebruik van wordt gemaakt.

1.8 Het mandaat verlenen aan de griffier om te beslissen op aanvragen op aanvragen voor niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en commissieleden bevordert de snelheid en slagvaardigheid.

1.9 De vergoedingen voor de van de voorzitters en de leden van de commissie bezwaarschriften zijn een beetje vreemd in dit voorstel, maar moet worden geregeld in een verordening. Dan doen we nu in artikel 5 van de voorliggende verordening. Voorheen gebeurde dat via een afzonderlijk raadsvoorstel en –besluit. Als onderbouwing van dit besluitpunt het volgende. Sinds juni 2006 zijn de vergoedingen van de voorzitters en de leden van de commissie bezwaarschriften (kamer grondgebied en kamer samenleving) niet verhoogd. Ze ontvangen nu € 200,-- respectievelijk € 130,-- per zitting. Omdat de vergoedingen al bijna 13 jaar niet verhoogd zijn stellen we voor om die met € 30,-- te verhogen tot respectievelijk € 230,-- en € 130,-- per zitting. Dan lopen we ook weer in de pas met vergelijkbare gemeenten.

Het zou omgerekend een (inflatie)correctie/verhoging van de vergoeding zijn met ongeveer 1,7% per jaar. We vinden het vaststellen van de nieuwe verordening een natuurlijk moment om de bedragen aan te passen. Andere bedragen zijn de afgelopen 13 jaar ook omhoog gegaan (geïndexeerd). Vergelijken met de vergoeding die de voorzitter en de leden van de rekenkamercommissie ontvangen is de vergoeding voor de leden van de commissie bezwaarschriften nog laag. Daarnaast willen we de vergoeding van € 40,-- aan de voorzitters van de commissie bezwaarschriften per bezwaarschrift dat kennelijk ongegrond of kennelijk niet ontvankelijk wordt geacht en dat niet ter zitting wordt behandeld handhaven.

Kanttekeningen en risico's

- 1) Voor het college is door burgemeester en wethouders een aparte Regeling rechtspositie burgemeester en wethouders Berkelland 2019 vastgesteld.
- 2) De uitvoering van Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers levert (veel) extra administratieve lasten op. Met name waar het gaat om het declareren van reizen en verblijfskosten binnen de gemeente. Het gaat dan om het verwerken van de declaraties, de controle en de uitbetaling. Ook zullen er naar aanleiding van de declaraties waarschijnlijk verzoeken op basis van de Wet openbaarheid van bestuur komen. Maar ook bijvoorbeeld de invoering van bedrijfsgeneeskundige zorg voor raadsleden levert extra kosten en administratief werk op. Dit terwijl we (gelet op de ervaringen sinds 2005) verwachten dat in de praktijk niet veel van de bedrijfsgeneeskundige zorg gebruik zal worden gemaakt. Het is echter een wettelijke plicht om een voorziening voor bedrijfsgeneeskundige zorg aan te bieden.
- 3) Er is nog qua praktische uitwerking/uitvoering nog veel onduidelijk. De informatie en ondersteuning van de VNG en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is beperkt.
- 4) Er zijn open normen ten aanzien:
 - van reizen ten behoeve de uitoefening van de functie door raads- en commissieleden;
 - loopbaanoriëntatie collegeleden
 - het stelsel bewaken en beveiligen ten aanzien van bedreigde collegeleden, raads- en commissieleden
 - scholing van politieke ambtsdragers (collegeleden, raads- en commissieleden)

In de praktijk moet blijken hoe deze onderwerpen ingevuld worden.

Financiën

De financiële gevolgen c.q. de meerkosten bestaan uit:

- * verhoging vergoeding voorzitters en leden commissie bezwaarschriften. Uitgaande van 14 zittingen van de kamer grondgebied en 6 zittingen van de kamer samenleving en drie leden per commissie bedragen de meerkosten € 1800,-- per jaar.
- * kosten bedrijfsgeneeskundige zorg raads- en collegeleden € 1.000,-- per jaar.
- * reis- en verblijfskosten voor 27 raadsleden en momenteel 14 commissieleden binnen de gemeente. Die kosten zijn moeilijk in te schatten. Het ligt aan hoeveel iedereen gaat declareren en ook de woonplaats van het betreffende raads- of commissielid. In onze aanname gaan we uit van 41 personen x twee ritten à 25 kilometer per week x 45 weken x € 0,19 per kilometer en dan komen we uit op € 17.527,50. In deze inschatting gaan we er vanuit dat er binnen de gemeente geen verblijfskosten worden gedeclareerd.
- * kosten vertrouwenscommissie, extra vergoeding fractievoorzitters, onderzoekscommissies.
- * extra vergoedingen leden vertrouwenscommissie (7 x 120,-- is € 840,--)

- * mogelijk nog wat extra reiskosten voor dienstreizen van de leden van de Welzijnsraad en de commissie bezwaarschriften (voorheen mochten die alleen reiskosten voor vergaderingen declareren, nu kunnen ook andere dienstreizen gedeclareerd worden).

Als we alle bedragen afronden naar boven dan schatten we de financiële gevolgen c.q. de meerkosten in op € 25.000,--.

Onzekere factor is echter hoeveel reiskosten binnen de gemeente raads- en commissieleden gaan declareren.

Verder is ook sprake van een verlaging van de reiskostenvergoeding voor dienstreizen voor collegeleden (en voor dienstreizen buiten de gemeente voor raadsleden). Die vergoeding is van € 0,28 naar € 0,19 per kilometer gegaan. In tegenstelling tot voorheen mogen nu echter wel parkeer, tol- en veerkosten gedeclareerd worden. Het is nog de vraag hoe e.e.a. uitpakt. We verwachten niet dat het tot een bezuiniging leidt. Ook de vergoeding woon-werkverkeer van collegeleden is verhoogd (was € 0,15 per kilometer en is nu € 0,19).

Het bedrag van € 25.000,-- zal meegenomen worden in de Perspectiefnota, met de kanttekening dat een echt goede inschatting maken niet mogelijk is. Op basis van de ervaringen die we dit jaar opdoen, zullen we de kosten volgend jaar beter kunnen inschatten.

VN-verdrag rechten van mensen met een beperking

In het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers is aandacht voor voorzieningen voor mensen met een structurele beperking. Er is een juridische basis om een voorziening of een financiële tegemoetkoming daarvoor te verstrekken.

Communicatie

De verordening wordt op de gebruikelijke manier op www.wetten.nl bekend gemaakt.

Initiatief, participatie en rol gemeente

Het betreft uitvoering van- en nadere invulling geven aan hogere regelgeving, te weten het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers.

Planning en evaluatie

N.v.t.

de griffier,

J.A. Bannink.

de voorzitter,

drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 16 april 2019

Agendanummer: A

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van de voorzitter en de griffier van 20 maart 2019;

gelet op de artikelen 95, eerste en tweede lid, 96, eerste en tweede lid, en 97, 98, 99 van de Gemeentewet en de artikelen 3.1.3, eerste lid[, 3.1.4, eerste lid, 3.3.2, 3.3.3, tweede lid, 3.4.1, eerste lid, en 3.4.2 en 3.3.8 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers;

b e s l u i t :

vast te stellen de

VERORDENING RECHTSPOSITIE RAADS- EN COMMISSIEDEN BERKELLAND 2019

Artikel 1 Definitiebepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. commissielid: lid van een commissie als bedoeld in de artikelen 82, 83 en 84 van de Gemeentewet, dat niet tevens raadslid is of ambtenaar die als zodanig tot lid van een commissie is benoemd.
- b. griffier: de griffier, bedoeld in artikel 107 van de Gemeentewet.
- c. raadslid: lid van de gemeenteraad.

Artikel 2. Toelage raadslid onderzoekscommissie [en bijzondere commissie]

1. Een raadslid dat lid is van een onderzoekscommissie als bedoeld in artikel 155a, derde lid, van de Gemeentewet wordt voor de duur van de activiteiten van die commissie ten laste van de gemeente een toelage toegekend van € 150,- per maand.
2. Een raadslid dat lid is van een bijzondere commissie als bedoeld in artikel 3.1.4, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers wordt voor de duur van de activiteiten van de commissie een toelage toegekend van € 120 per maand.

Artikel 3. Reis- en verblijfkosten raads- en commissieleden voor reizen buiten de gemeente

1. Voor reizen buiten het grondgebied van de gemeente ter uitvoering van een beslissing van het gemeentebestuur als bedoeld in artikel 97 Gemeentewet worden aan een raads- of commissielid vergoed:
 - a. de kosten voor het gebruik van openbaar vervoer;
 - b. bij gebruik van een eigen auto het maximumbedrag dat door een werkgever aan een werknemer per afgelegde kilometer onbelast kan worden verstrekt .
2. Voor reizen buiten het grondgebied van de gemeente, ter uitvoering van een beslissing van het gemeentebestuur, worden aan een raadslid of commissielid bij gebruik van eigen auto tevens de parkeer-, veer- en tolkosten vergoed;
3. Boetes en naheffingsaanslagen voor parkeren worden niet vergoed.

4. Als een raadslid of commissielid een tijdelijke functionele beperking heeft, kan voor reizen als bedoeld in het eerste lid, een voor de beperking geschikte vervoersvoorziening worden vergoed of ter beschikking gesteld.
5. De noodzakelijke en redelijkerwijs gemaakte werkelijke verblijfkosten die een raadslid of commissielid maakt in verband met reizen buiten het grondgebied ter uitvoering van een beslissing van het gemeentebestuur worden ten laste van de gemeente vergoed.

Artikel 4. Nadere regels niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en commissieleden

1. Een raads- of commissielid dat wil deelnemen aan niet-partijpolitiek georiënteerde scholing in verband met de vervulling van zijn functie als bedoeld in artikel 3.3.3 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, dient daartoe vooraf een gemotiveerde aanvraag in bij de griffier.
2. Deze aanvraag gaat vergezeld van stukken met inhoudelijke informatie en een kostenspecificatie.
3. De raad beslist op de aanvraag op basis van de overlegde stukken.

Artikel 5. Verhoging vergoeding commissieleden (niet-raadsleden) voor het bijwonen van commissievergaderingen i.v.m. bijzondere deskundigheid of zwaarte taak

1. De voorzitter van de commissie bezwaarschriften wordt:
 - a) omdat hij grond van zijn bijzondere beroepsmatige deskundigheid op het taakgebied van de commissie is aangetrokken en
 - b) de reguliere vergoeding niet geacht kan worden in een redelijke verhouding te staan tot de zwaarte van zijn taak en/of de omvang van de door hem te verrichten arbeid een vergoeding toegekend van €160,--.
2. Een lid van de commissie bezwaarschriften wordt:
 - a) omdat hij grond van zijn bijzondere beroepsmatige deskundigheid op het taakgebied van de commissie is aangetrokken en
 - b) de reguliere vergoeding niet geacht kan worden in een redelijke verhouding te staan tot de zwaarte van zijn taak en/of de omvang van de door hem te verrichten arbeid een vergoeding toegekend van €160,--.
3. Aan de voorzitters van commissie bezwaarschriften wordt een vergoeding van € 40,-- betaald per bezwaarschrift dat kennelijk ongegrond of kennelijk niet ontvankelijk wordt geacht en dat niet ter zitting wordt behandeld.

Artikel 6. Informatie- en communicatievoorzieningen raads- en commissieleden

1. Een raads- of commissielid tekent een bruikleenovereenkomst wanneer hem ten laste van de gemeente voor de duur van de uitoefening van zijn functie informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking worden gesteld bedoeld in artikel 3.3.2 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Het college stelt het model van de bruikleenovereenkomst vast.
2. Een raads- of commissielid levert na beëindiging van zijn functie de ter beschikking gestelde informatie- en communicatievoorzieningen in bij de gemeente.

Artikel 7. Aanwijzing als eindheffingsbestanddeel

1. Als eindheffingsbestanddeel als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964 worden aangewezen de vergoedingen,

tegemoetkomingen en verstrekkingen, genoemd in artikel 3.3.8 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

2. Als eindheffingsbestanddeel als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964 worden verder aangewezen de vergoedingen, tegemoetkomingen en verstrekkingen, genoemd in deze verordening, voor zover deze worden gerekend tot een vergoeding, tegemoetkoming of verstrekking als bedoeld in artikel 31a, tweede lid, onderdelen a tot en met h, van de Wet op de Loonbelasting 1964.

Artikel 8. Betaling vaste vergoedingen

Tenzij het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers of de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers anders bepalen, vindt de betaling van de vergoeding van commissieleden, bedoeld in artikel 3.4.1 het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers maandelijks plaats.

Artikel 9. Betaling en declaratie van onkosten

1. Tenzij het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers of de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers anders bepalen, vindt de betaling van kosten die op grond van deze verordening voor vergoeding of tegemoetkoming in aanmerking komen plaats door:
 - a. betaling uit gemeentelijke middelen, op basis van een rechtstreeks aan de gemeente toegezonden factuur,
 - b. betaling vooruit uit eigen middelen of
 - c. betaling ten laste van de gemeentelijke creditcard.
2. Een aanvraag om een vergoeding van de onkosten als bedoeld in dit artikel gaat vergezeld van een declaratieformulier en bewijsstukken.
3. Het declaratieformulier en de bewijsstukken worden binnen [termijn] na factuurdatum of betaling door raads- of commissieleden ingediend bij de griffier.
4. Voor zover van toepassing draagt de gemeente er zorg voor dat de betaling aan raads- of commissieleden binnen 8 weken na het indienen van de aanvraag wordt overgemaakt.

Artikel 10. Intrekking oude verordening

De Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden Berkelland 2016 wordt ingetrokken.

Artikel 11 . Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na de datum van publicatie van het Gemeenteblad waarin deze verordening wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 2019.

Artikel 12. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Berkelland 2019.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
16 april 2019

de griffier,

de voorzitter,

Raadsvergadering : 16 april 2019

Agendanummer: B

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van de voorzitter en griffier van 20 maart 2019;

gelet op artikel 3.3.3 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en afdeling 10.1.1 en in het bijzonder artikel 10:3 van de Algemene wet bestuursrecht;

b e s l u i t :

mandaat te verlenen aan de griffier om te beslissen op aanvragen voor niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en commissieleden.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
16 april 2019

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : rechtspositie politieke ambtsdragers

Toelichting Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Berkelland 2019

ALGEMEEN DEEL

Wettelijke regelingen

In de wet en nadere regelgeving zijn alle van belang zijnde onderwerpen geregeld betreffende de rechtspositie van gemeentelijke politieke ambtsdragers. In de Gemeentewet is aangegeven dat de nadere invulling van de rechtspositie van raads- en commissieleden alsmede de financiële voorzieningen moet worden geregeld bij of krachtens de wet (AMvB en ministeriële regeling). Deze nadere regeling is vastgelegd in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. In de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers zijn de (onkosten)vergoedingen nader uitgewerkt.

Hoofdpijnen gemeentelijke verordening

In deze verordening zijn alleen bepalingen opgenomen inzake de rechtspositie van raadsleden en leden van gemeentelijke commissies zover die niet dwingend geregeld zijn in hogere wet- en regelgeving. De grondslag hiervoor is te vinden in de Gemeentewet en het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers. Bij de laatste moderniserings- en harmoniseringsoperatie (Staatsblad 15 oktober 2018), betreffende de rechtspositiebesluiten voor decentrale politieke ambtsdragers zijn er wederom een aantal bepalingen imperatief in hogere wet- en regelgeving vastgelegd. De overweging hierbij is dat het bestuurlijk wenselijk is om de voorzieningen zoals vergoedingen, tegemoetkomingen en andere rechtspositionele aanspraken voor decentrale politieke ambtsdragers dwingendrechtelijk in hogere wet- en regelgeving vast te leggen om politieke discussies te voorkomen. Dit betekent dat er voor gemeenten minder ruimte is om lokaal bij verordening van wettelijke regelingen af te wijken. Indien een gemeente besluit om bij verordening voorzieningen voor politieke ambtsdragers te regelen, is een aantal regels van belang.

In artikel 99 Gemeentewet is bepaald dat 'buiten hetgeen hun bij of krachtens de wet is toegekend', ontvangen de leden van de raad en/of door de raad ingestelde commissie (in de zin van artikel 82, 83 of 84 Gemeentewet) als zodanig geen andere vergoedingen en tegemoetkomingen ten laste van de gemeente. Deze verordening vormt een (nadere) uitwerking van de bij of krachtens de wet toegekende vergoedingen en tegemoetkomingen.

De arbeidsverhoudingen en fiscale positie

Raadsleden en commissieleden hebben geen dienstbetrekking bij de gemeente. De gemeente is dus niet de werkgever. Dat betekent bijvoorbeeld dat zij voor zover het betreft het raadslidmaatschap niet vallen onder de werknemersverzekeringen zoals de Werkloosheidswet (WW), Ziektewet (ZW) en de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Omdat er geen sprake is van een dienstbetrekking vallen raads- en commissieleden niet onder de Wet op de loonbelasting 1964 maar worden hun inkomsten belast in de Wet inkomstenbelasting 2001. Wel kunnen raads- en commissieleden opteren voor de loonbelasting als voorheffing door samen met de gemeente te kiezen voor het fictief werknemerschap, het zogenaamde opting-in. Het fictief werknemerschap kan worden aangevraagd met behulp van een opting-in verklaring bij de Belastingdienst.

Als de raads- en commissieleden en gemeente niet kiezen voor het fictief werknemerschap, dan geldt dat de onkostenvergoedingen en raadsvergoeding als inkomsten moeten worden verantwoord en mogen de (beroeps)kosten die worden gemaakt worden afgetrokken. Het resultaat zal het raads- of commissielid moeten verantwoorden in de aangifte inkomstenbelasting, onder de post inkomsten uit overige werkzaamheden. De gemeente dient jaarlijks alle betalingen en verstrekkingen voor de raads- en commissieleden die niet als fictief werknemerschap te kwalificeren zijn op grond van deze verordening aan de Belastingdienst doorgeven middels een formulier IB-47. Omdat raads- en commissieleden op persoonlijke titel worden gekozen, zijn zij niet aan te merken als (fiscaal) ondernemer. Er hoeft dan ook geen VAR-verklaring / Modelovereenkomst ZZP overgelegd te worden aan de gemeente. De Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is niet van toepassing op raads- en commissieleden.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Het raadslid kan de vergoeding niet weigeren en de gemeente is verplicht de raadsvergoeding aan het raadslid over te maken op zijn of haar bankrekeningnummer. Het raadslid mag zelf (een deel) van de raadsvergoeding afdragen aan de politieke partij, maar is in beginsel juridisch niet verplicht mee te werken aan een overdracht van (een deel) van zijn of haar raadsvergoeding. Een akte van cessie waarbij de raadsvergoeding direct aan een politieke groepering wordt overgemaakt is juridisch niet toegestaan. De reden hiervoor is dat het raadslid een onafhankelijke positie heeft en niet financieel afhankelijk mag zijn van de politieke groepering.

Artikel 3. Toelage lid onderzoekscommissie en bijzondere commissies van raadsleden

Deze artikelen betreffen de toelagen voor de raadsleden die lid zijn van zogenaamde 'zware commissies'. Hiermee wordt bedoeld op de vertrouwenscommissie, de rekenkamerfunctie en de onderzoekscommissie, zoals deze in de Gemeentewet specifiek zijn omschreven. De vaststelling dat er sprake is van een dergelijke bijzondere commissie, met deze financiële gevolgen, moet bij verordening plaatsvinden. Daarbij moet gemotiveerd worden dat het lidmaatschap van deze commissies duidelijk meerwerk is naast het reguliere lidmaatschap van de gemeenteraad. Voor de hoogte van de toelage voor het werk in de eerdergenoemde drie zware commissies wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds de vertrouwenscommissie en de rekenkamerfunctie, en anderzijds de onderzoekscommissie.

Wat betreft de hoogte van de toelagen voor het lidmaatschap van de vertrouwenscommissie en de rekenkamerfunctie geldt een vast (belast) bedrag van € 120 per maand. Het bedrag wordt naar rato van de duur van de activiteiten toegepast. Zolang een commissie «slapend» is, althans niet actief, ontvangen de leden geen toelage: niet de duur van het lidmaatschap is van belang, maar de duur van de activiteiten.

Artikel 4. Reis- en verblijfkosten raads- en commissieleden voor reizen buiten de gemeente

Ingevolge artikel 96, in samenhang met artikel 97, van de Gemeentewet kunnen kosten voor (dienst)reizen buiten het grondgebied van de gemeente alleen op basis van een verordening van de gemeenteraad worden vergoed. In deze bepaling is bij verordening geregeld dat raads- en commissieleden een vergoeding van de reis- en verblijfkosten voor reizen buiten het grondgebied van de gemeente kunnen krijgen ter uitvoering van een beslissing van het gemeentebestuur. Onder reizen "buiten de gemeentegrenzen" kunnen ook de buitenlandse dienstreizen worden geschaard. De naar redelijkheid gemaakte reis- en verblijfkosten voor dienstreizen in het buitenland, die door of vanwege de gemeente zijn georganiseerd komen ook voor vergoeding in aanmerking.

De vergoeding voor noodzakelijke en redelijkerwijs gemaakte verblijfkosten is niet nader ingevuld en is een lokale aangelegenheid per gemeente. Omdat in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers verder geen eigen vergoedingsregeling is opgenomen, kan aansluiting worden gezocht bij de vergoedingsregelingen voor wethouders.

Artikel 7. Nadere regels niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en commissieleden

Voor raads- en commissieleden is expliciet bepaald dat de kosten voor niet-partijpolitiek georiënteerde functionele scholing, zoals deelname aan congressen en opleidingen, ten laste kunnen worden gebracht van de gemeente. Partijpolitieke scholing komt niet voor vergoeding door de gemeente in aanmerking. De inhoud van de scholing is bepalend of deze al dan niet partijpolitiek georiënteerd is. Wanneer scholing verzorgd wordt door een politieke partij betekent dat niet automatisch dat die scholing partijpolitiek georiënteerd is.

Om in aanmerking te komen voor vergoeding van de scholingskosten, moet gemotiveerd worden dat het gaat om functiegerichte scholing. Scholing is functiegericht als zij beoogt de voor de functie benodigde vakkennis en vaardigheden te verwerven dan wel actueel te houden. Scholing is partijpolitiek georiënteerd als zij geheel of gedeeltelijk tot doel heeft betrokkene op te leiden in het gedachtegoed van de desbetreffende partij. Overigens kan de gemeente ook zelf dit soort scholing (laten) verzorgen. Ook die lasten komen ten laste van de gemeente.

Het beoordelen van en/of fatteren van scholingsaanvragen kan worden gemandateerd aan de griffier.

Artikel 8. Verhoging vergoeding commissieleden (niet-raadsleden) voor het bijwonen van commissievergaderingen i.v.m. bijzondere deskundigheid of zwaarte taak

De hoogte van de vergoeding voor leden van gemeentelijke commissies, die zijn ingesteld op basis van artikel 82, 83 en 84 van de Gemeentewet zijn imperatief bepaald op een vast bedrag per inwonersklasse voor elke bijgewoonde vergadering van de commissie.

In bepaalde gevallen, zoals bij bijzondere deskundigheid en/of zwaarte van de taak in de commissie, is het mogelijk om een hoger bedrag aan vergoeding per vergadering toe te kennen dan bepaald in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Het kan bijvoorbeeld gaan om een raadscommissie met een bijzondere opdracht die een hogere belasting kent voor één of meerdere commissieleden. Door het verordeningsvereiste kan op lokaal niveau een algemene en politieke afweging worden gemaakt.

Artikel 9 Informatie- en communicatievoorzieningen

Het college van burgemeester en wethouders stelt ten laste van de gemeente aan een raadslid, wethouder of de burgemeester voor de duur van de uitoefening van zijn functie de noodzakelijke informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking. Ook commissieleden kunnen aanspraak maken op ICT-middelen op grond van art. 3.4.4 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Onder informatie- en communicatievoorzieningen wordt ook verstaan een smartphone een computer en de daarbij behorende (internet)abonnements. Er mag slechts een één computer verstrekt worden. Geadviseerd wordt te verstrekken op basis van een bruikleenovereenkomst. Een computer is een desktop, laptop, tablet- of minicomputer. Een smartphone is niet te kwalificeren als computer.

Artikel 10 Aanwijzing als eindheffingsbestanddeel

In het kader van de werkkostenregeling op grond van artikel 31 Wet op de Loonbelasting 1964 is een aantal vergoedingen in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de verordening aangewezen als eindheffingsbestanddeel. De gemeente draagt in dat geval de loonbelasting, waardoor de vergoeding belastingvrij (netto) aan de politieke ambtsdrager kan worden overgemaakt. Anders worden deze door de Belastingdienst als loon gezien en moet hierover bij de politieke ambtsdragers loonbelasting worden ingehouden. In het kader van de werkkostenregeling kan in de financiële administratie worden aangegeven of een verstrekking of vergoeding onder de gerichte vrijstellingen, intermediaire kosten of onder de nihil-waarderingen valt. Gemeenten mogen daarnaast een verstrekking of vergoeding in de vrije ruimte - tot 1,2% fiscale loonsom - onderbrengen zonder fiscale consequenties. Indien de grens van 1,2% wordt overschreden, zal de gemeente 80% eindheffing moeten betalen.

Artikel 11 Betaling vaste vergoedingen & artikel 12 Betaling en declaratie van onkosten

Het Rechtspositiebesluit en de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers regelen wanneer de vergoedingen en onkosten betaald moeten worden aan raads- en commissieleden. Daar waar geen expliciete termijn is genoemd, kunnen deze artikelen uitkomst bieden. De betaling van onkosten kan worden voorgeschoten uit eigen middelen, later gedeclareerd worden of de factuur wordt rechtstreeks naar de gemeente verstuurd. Hierbij gaat de voorkeur uit naar rechtstreeks facturering bij de gemeente. Het verdient aanbeveling dat het college een formulier vaststelt waarmee raads- en commissieleden gemaakte onkosten kunnen verantwoorden. Raads- en commissieleden declareren in beginsel hun kosten bij de griffier.

...